Ч. 206 (10.883). Львів, пятниця 17. вересня 1926. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ліга Націй.

Женева, 15. вересня 1926.

У середу передполуднем на засіданні Зборів Ліги Націй Мотта здав звіт із правничої комісії в справі виборів непостійних членів Ради, часу тривання мандатів для члена і справи поновного вибору. Вдалося ввести принцип черговости при обсаді місць у Раді. Від цього принципу можна виїмково відступити в цій цілі, щоби признати більшу тривалість місць у Раді тим державам, котрих співпраця в інтересі мира є передовсім бажана.

Мін. закордонних справ Швеції Лєвгрен зазначив, що не може поділяти загального оптимізму. Криза, яка останніми часами мучила Лігу, принесла їй поважні шкоди. Нинішня розвязка не є вдоволяюча. Скриває вона в собі поважну небезпеку і тому Швеція здержалася аж до останньої хвилі від висловлення своєї згоди на збільшення числа непостійних місць у Раді. Коли вкінці Швеція уступила, то тому, щоби врятувати Лігу від іще більшої кризи. Лєвгрен признає, що предложена розвязка не нарушує ніякого основного принципу Ліги. Дел. Канади Форстер зазначив, що англійські домінії досі не мали місця в Раді. Тому, що Ірляндія поставила свою кандидатуру і має вигляди, що буде вибрана до Ради, то бесідник хоче поставити кандидатуру Канади. Ірляндський мін. закорд. справ Фізгерельд думає, що 14 місць у Раді то забагато і що це утруднить приписану однодушність постанов Ради. Треба також оминати це, щоби деякі континенти або краї домагалися постійного місця, що могло би обмежити право Зборів Ліги. Бельгійський дел. Де Брусер не годиться з побоюваннями двох попередніх бесідників. Заяви Бразилії і Еспанії про виступлення доказують, що Ліга піддержує свої принципіяльні основи та противиться неможливим домаганням. Важне є, щоби створити рівновагу між діяльністю Ради і Зборами. Універсальний характер Ліги вимагає, щоби ріжні континенти або групи країв мали запевнене належне їм представництво в Раді.

На пополудневім засіданні Ліги Націй закінчено дискусію над звітом Мотти. Данський мін. закорд. справ заявив, що його уряд приймає найдену розвязку, хоч вона не дуже згоджується з його поглядами. Китайський дел. привитав факт збільшення числа членів Ради. Завдяки цьому, що в проєкті узгляднено географічні принципи, можливо буде запевнити Азії, головнож Китаєві належне представництво в Раді. Колиб годі було признати Азії й иншим континентам, не числячи Европи й Америки, два не остійні місця в Раді, тоді Китай мусів би домагатися, щоби йому признали 3-літній мандат.

На цьому вичерпалась ліста бесідників. Приступлено до голосовання над предложенням у справі регуляміну виборів. Предложення це приняли мовчки без спротиву. Вибори до Ради відбудуться завтра в 10. год.

Кандидатура Ірляндії.

Женева, 15. вересня 1926.

Делегати Ірляндії повідомили делегатів англійських домінії, що приняли кандидатуру на одно з непостійних місць у Раді.

З польських справ.

Перед виборами до міських рад. — Ген. Мальчевський сидить дальше в тюрмі. — Numerus clausus. — Редукції у вищому шкільництві. Підвисшення безпосередніх податків.

Варшава, 15. вересня 1926.

Міністер внутрішніх справ Младяновський задумує виступити на найближчому засіданні Ради міністрів з внесенням на переведення виборів до міських рад ще до кінця цього року. Вибори малиб відбутися як на території б. Конгресівки, так і в Галичині на основі виборчої ординації з 1919 р., яка обовязує в б. Конгресівці. Ця ординація зобовязувалаб отже також у Галичині. Проєкт у подробицях ще не готовий. На всякий випадок мін. Младяновський хотів би покінчити з міськими радами, вибраними ще перед війною й доповнюваними опісля шляхом ріжних номінацій і кооптацій. Відноситься це в першій мірі до Східної Галичини.

Військовий суд у Варшаві розглядав учора зажалення, внесене обороною ген. Мальчевського проти дальшого держання його в арешті. Військовий суд відкинув зажалення, тому ген. Мальчевський сидітиме далі в слідчій тюрмі. Речинець розправи проти нього ще не устійнений.

В політичних кругах, а також у кругах студентства ходять чутки, що numerus clausus, введений у Польщі б. мін. освіти Гломбінським, не буде знесений. Цією справою буде займатись на днях політичний комітет Ради міністрів.

Мін. Суйковський має намір перевести цілу низку редукцій в ділянці вищого шкільництва, з тим, що здобуті таким чином гроші підуть на розбудову лябораторій і т. п. Редукції торкатимуться шкіл лісових, виділів архітектонічних і ин., яких потреба не така пекуча. Ці редукції малиб увійти в життя з днем 1. січня 1927 р.

В газетах появилися вістки про намірену підвишку безпосередніх податків, щоб роздобути фонди на піднесення платень урядовців. Ці вістки слід приймати з резервою. Досі уряд не виступив з ініціятивою в цій справі. Підвишку безпосередніх податків може ухвалити тільки сойм.

Боївки ґен. Ґайди в поготівлі?

Прага, 15. вересня 1926.

„Право Ліду" повідомляє, що ген. Ґайда конферував мин. неділі в місцевости Черношиці під Прагою з кількома офіцерами. „Ческе Слово" потверджує цю вістку і додає, що чеські фашистівські союзи, озброєні в револьвери, відбували в неділю біля Черношиць вправи у стрілянні. Кермував тими вправами ген. Гайда. По останнім вісткам фашистівські боївки стоять у воєнному поготівлі.

Стан облоги в Трієсті.

Відень, 15. вересня 1926.

Люблянські щоденники повідомляють з Трієсту, що там прийшло до сутичок між поліцією і фашистами. Наскільки досі можна було ствердити, є один фашист убитий, а один тяжко ранений. По стороні поліції є багато ранених. Вчора вечером проголошено в Трієсті стан облоги.

Поанкаре у справі атентату на Мусолінія.

Париж, 15. вересня 1926.

У звязи з демаршом італійського амбасадора у Поанкаре часописи повідомляють, що амбасадор бар. Авецано звернув увагу франц. премієрові на велике огірчення італійської публичної опінії, яка підозріває французький уряд, що занадто є поблажливий для проти фашистівських змовників. Поанкаре зазначив, що відповідальність за атентат на Мусолінія паде виключно на італійську поліцію, бо вона могла не пустити на італійську територію підозрілу людину, яка не мала ні пашпорту ні ніякої леґітимації.

Перемога Прімо де Рівери.

Париж, 15. вересня 1926.

З приводу третіх роковин обнятя влади ген. Прімо де Ріверою члени уряду видали на його честь обід. Після бенкету голова ради міністрів приняв журналістів, які складали йому ґратуляції з нагоди корисного висліду плебісциту, що по дотеперішнім даним дав ок. 6 міліонів голосів, апробуючих політику теперішнього уряду.

Убивство на Галицькій пл.

Львів, 16. вересня 1926.

Сьогодня в 1. год. вночі, на пл. Галицькій на пятій лавочці від сторони Марійської пл. убито 24-літнього Івана Сенчишина, безробітного, що мешкав при вул. Зеленій ч. 57. Убийником є Йосиф Цешинський, його суперник, що любився в тій самій дівчині. Вчора сидів Сенчишин з тою дівчиною на лавочці, коли нечайно прискочив до них Цешинський з ножем і пробив свого суперника в околиці гортанки. Сенчишин згинув на місці, Цешинський вспів утікти. Тіло вбитого відвезено до трупарні, за убийником шукає поліція.

Біржа.

Гроші.

Курс доляра в готівці у приватних оборотах зол. 8·98—8·99 при досить великій подачі. Банк Польський платив за доляри 8·94, а за чеки 8·98.

Збіжжя.

На біржі трансакції в пшениці і житі. Пшениця сильно оферована, паде в ціні. Жито пошукуване при цінах удержаних у рамцях останніх нотувань. Пшениця нова двірська з негайною доставою 42·50, пшениця нова селянська з нег. дост. 38·75, жито нове з нег. дост. 27·50, овес новий з нег. дост. 23, ячмінь пастівний 24·25, гречка 27—28.

По чотирьох місяцях.

Львів, 16. вересня 1926.

Уряд Пілсудського-Бартеля скінчив чотири місяці свого істнування. Зроджений в горячих днях травня в конвульсійних болях „санаційної" революції, осяяний надіями широких мас польського, а частинно й „меншостевого" громадянства (Жидів, Німців та й деяких Українців і Білорусинів), — сьогодня воліче за собою сірі будні, будучи тільки продовженням попередніх польських урядів. Великі, сильні слова якими так щедро розкидали „санатори", є вже нині пустими, беззмістовими звуками; великі реформи на „кресах" нагадують вже тільки знамениту „кресову секцію" Тугута в якій Ст. Грабський переводив свої нівеляційно денаціоналізаційні пляни; „великі люде" стали марними карликами, що не вміють дати собі ради з найпростішими явищами життя.

Чотири місяці це без сумніву короткий час в порівнанні не лише з вічністю, навіть з віком людини але занадто довгий для республиканського уряду, для виявлення його реформаторського розгону для означення шляхів і цілей його діяльности. Тимчасом на загал бачимо в найкращому випадку статичний стан. Дірвавшися влади „санаційний" уряд фактично не рушив з місця ані в одній ділянці. Не розвязано досі, навіть не намічено розвязки ні одної важнішої суспільної чи політичної квестії, не зроблено ані одного кроку вперед.

Уряд Пілсудського-Бартеля похваляється, що устабілізував вже раз устабілізовану Вл. Грабським валюту, що довів до зменшення безробіття, що частинно вирівнував справу кредиту. Все це є нічим більше понад самообман. Польська валюта, скочуючись у пропасть, здержалась на одній хиткій деревинці тільки завдяки особлившому збігові обставин. На це вплинув польський експорт вугля, збільшений через англійський вуглевий страйк, що має, очевидно, переходовий характер. На це вплинуло й початкове довіря краю і закордону до слів і обіцянок „санаторів". Зрештою, колиб навіть польська валюта ще довший час утрималася на теперішньому рівні, на теперішній реляції до чужої стійкої валюти, то це має виключно тільки рахункове значіння. Широким масам немає з того ніякої користи, бо дорожнеча зростає з кожним днем, — майже так, як це було в часі недавнього спадку золотого і критої інфляції. Безробіття зменшилося, але тільки тому, що воно звичайно зменшується в літних місяцях. В тому ледве чи можна добачити заслугу уряду. Кредитову справу дещо внормовано, але кредитів нема. Навпаки, новий розпорядок про девізове право під застав сто тисяч золотих в акціях „Польського Банку" погрожує знищенням всім меншим кредитовим установам. Менш-більш такого самого покрою є й инші досягнення „санаційного" уряду.

Що позитивного зробив уряд Пілсудського-Бартеля? Підвисшив платню вищим і нищим офіцерам, заплатив їм видушеними з населення податками за чинну участь в боротьбі по стороні Пілсудського. Старшинський корпус в Польщ

Ювилей 35-ліття істнування найбільшої, найстаршої і найсолідніщої — — — — ФІРМИ — — —
Адольфа Боденштайна
Склад музичних інструментів у Львові, вул. Легіонів ч. 37.

яка з того приводу продає через місяць вересень всілякі музичні інструменти, приладдя до них, також грамофони нище фабричних цін та запрошує всіх на оглядини свіжого транспорту товарів без примусу купна.
530 1—?

Спеціяльність! Для учнів поручає знамениті скрипці разом зі смичком в ціні 19 зол. 50 сот.

„ОЛЬКА" одинокий спеціяльний маґазин трикотів і панчішкових виробів поручає свій багато заосмотрений маґазин. — — **Львів, Ринок 35.** біля Нар. Торговлі, Телеф. 14—93.
414 3—4

люнки Дж. Джемса в його подорожі по Україні), І. Житецького й ин. — Дуже цінний бібліографічний журнал „Нова книга", що від трьох літ виходив накладом „Державного Видавництва", перестав виходити без наведення причин. — **З. К.**

— **Авта в Польщі.** Урядова статистика стверджує, що цивільних авт (у цьому вчислені всі тягарові самоходи, автобуси та мотоцикли) є на території Польщі 18.452, себто один на 1456 мешканців. Коли гр. Скшинський оженить ся з дочкою Форда, Форд може мати ще гарний збут для своїх авт, яким уже за тісно в Америці.

— **Світова хроніка.** Моріс Геннекен, французький драматург, відомий з пів сотки своїх комедій і фарс, помер у 63. році життя. — Немцович, відомий шахіст, який одержав при останніх міжнародних змаганнях у Ганновері першу нагороду, годиться зложити 10.000 долярів, щоби змірити свої сили з Капаблянкою. Таку суму признав Капаблянка як ставку до гри з якимнебудь европейським шахістом. Немцович є з походження Росіянином, натуралізованим віддавна в Данії. — Голяндія з 7 міл. населення має тепер 40.000 авт і півтретя міліона роверів; отже що третя особа має ровер. — У Тулі відкрили нові листи Толстого з рр. 1870—80. Вони кидають цікаве світло на його духове життя і відношення поліції та церкви до його особи.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Дописи.

Отинія. *(Свято Шевченка).* Заходами філії Т-ва „Сільський Господар" в Отинії відбувся дня 7. ц. м. в нововідновленій салі „Самопомочи" святочний концерт в 65. роковини смерти Тараса Шевченка. Свято відкрив вступним словом студ. унів. п. Ісаїв, який в коротких, живих та гарних словах подав ідеольоґію і творчість Т. Шевченка та велике значіння свята. Музикальну часть програми розпочав стрілецькими, а закінчив народніми піснями селянський мішаний хор (12 дівчат, 22 мущин) а сареїв з Гостова під управою п. Гарасимюка. Велика дисципліна, певність, прегарні переходи з „forte" в „pianissima" — це прикмети хору; а сам вигляд гарних селянських дівчат і моторних хлопців у народніх строях доповнюва цілість. П. Роздольська вміло відіграла фортепянове сольо Макдуеля „Hexentanz". Дуже вдатні були декламації п. Гарасимюка, п. Фіголя і селянина Войтка Стельмащука. П. Славка Гинчерюк відіграла знаменито Шопена „Impromptu". Велика техніка й детайлічне опрацювання твору принесли молодій пяністці заслужені оплески. З вокальних точок випав добре сольоспів п. Г. Димитраківної, яка своїм ніжним і повним барви сопраном відспівала Воробкевича „Вечір" при акомпаньяменті п. Г. Дрогомирецької. Оригінальною і дуже атракційною точкою програми був спів семилітньої дівчинки Володимири і дванацятьлітного хлопця Ярослава, дітей п-ва Стрийських з Гостова при фортепяновім дострою п. Стрийської. Смичковий квартет: п. Галя Дрогомирецька (скрипка), п. Г. Поворознак (фортепян), п. Костецький (скрипка), п. В. Якубович (чельо) відіграв фантазію Адольфсона та „Циганські романси" з повним зрозумінням і вдатно. Чи не найефектовнішою точкою програми було скрипкове сольо молодої скрипачки п. Галі Дрогомирецької при акомпаньяменті п. Сл. Гинчерюк. Справді гарно випав „Rode-Konzert A-moll". Певність і чистість тону й велика техніка дають повну запоруку на будуче. Дальші музичні студії, які п. Дрогомирецька побирала й побирати буде за границею, вишколять нам певно знамениту скрипачку. Китиця цвітів та неустаючі оплески були скромною нагородою для молодої концертантки. Загально концерт випав надсподівано гарно.

Завдяки неустаючій праці п. д-ра Дрогомирецького, адвоката в Отинії і голови вище згаданого Товариства, який завдав собі багато труду, випало свято дуже гарно і стягнуло гостей з найдальших сторін нашого повіту. Сала була заповнена по береги інтелігенцією і селянами.

Годиться ще піднести, що в повіті Отинійськім розвинулась гарно праця просвітна й економічна. Майже в кожнім селі є кооператива недавно заложена та читальні „Просвіти". Найліпше в цілім повіті є село Гостів, де завдяки неутомимій праці о. Стрийського, його жени Ольги і п. Гарасимюка, вибудовано „Народній Дім", заложено аматорський кружок при читальні „Просвіти", котрий що тижня дає представлення, та кооперативу.

Обсерватор.

Зі спорту.

Ювилей „України".

Програма святкування 15-літніх роковин Товариства:

Субота дня 18. вересня 1926 р. год. 2. попол., мячеві передзмагання Україна І. — Богун (Львів). Год. 3·15 відкриття свята. Год. 3·45 мячеві змагання за срібний кубок Т-ва „Дністер" між УСК. „Скала" (Стрий) і УСК. „Беркут" (Перемишль).

Неділя дня 19. вересня, год. 9. рано: Змагання в Пяти-Змагу за мандрівну нагороду українських кооперативних організацій.

Год. 3. попол.: Біг на 800 м. і гінці на 1600 м. (4x400).

Год. 3·30: Фінальні мячеві змагання за срібний кубок Т-ва „Дністер" між С. Т. „Україна" І. (Львів) і побідником у півфіналі.

Міжклюбові легко-атлетичні змагання.

В днях 20. і 21. вересня 1926 р. влаштовує Український Спортовий Союз на площі „Сокола-Батька" міжклюбові легкоатлетичні змагання з такою програмою:

20. вересня, год. 15 попол.: 1) Біг на 100 м. (передбіг). 2) Мет диском. 3) Скок у далечінь з розбігом. 4) Біг на 400 м. 5) Мет кулею. 6) Гінці на 400 м. (4x100). 7) Біг на 1500 м.

21. вересня, год. 9 рано: 1) Біг на 100м. (півфінал). 2) Скок у височінь з розбігом. 3) Мет ратищем. 4) Біг на 200 м. 5) Гінці на 1500 м. (100x200x400x800) за мандрівну нагороду „Нового Часу".

21. вересня, год. 15 попол.: 1) Біг на 100 м. (фінал). 2) Скок на жердці. 3) Біг з плітками на 110 м. 4) Біг на 3000 м. за мандрівну нагороду „Червоної Калини". 5) Роздача нагород.

В днях 20 і 21. вересня з індивідуальними змаганнями розіграють ся змагання в осьми-змагу за мандрівну нагороду українських кооперативних організацій.

Сітківкові змагання

в днях 19.—21. вересня заповідають ся дуже гарно, аби тільки дописала погода. Крім красвих змагань за мистецтво будуть рівночасно змагання юніорів. Нагороди уфундовані нашими патріотичними установами для мистця в сінґлю і для побідної пари деблів. Поза тим будуть роздані переможцям медалі. Участь у змаганнях можуть брати тільки члени клюбу, що не залягають з вкладками. За гру і хлопців до збирання мячиків платять грачі самі. Вписи ще приймають ся.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:

Пятниця 17.IX. Бережани.
Субота 18.IX. Підгайці.
Неділя 19.IX. Підгайці.
Понеділок 20.IX. Бережани. 193 32-?

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:

Четвер 16.IX. — Сянік.
Пятниця 17.IX. — Сянік.
Субота 18.IX. — Устрики.
Неділя 19.IX. — Устрики. 528 1—?

Загальні Збори філії товариства „Просвіта" в Новому Санчи відбудуть ся дня 3. жовтня 1926 о годині 5. пополудни в комнатах читальні „Просвіта" при вул. Кунеґунди ч. 8. 522 1—1

Місто повідомлень про своє вінчання, зложили на „Рідну Школу" Вп. д-р Михайло і Юля з Бабичів Лепкалюки 100 зол. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 525 1-1

Посольське віче в Дрогобичі. Дня 20. вересня 1926 відбудеть ся у Дрогобичі в „Народнім Домі" в год. 12-ій в полудне народнє віче, на якім зложить свій посольський звіт пос. Сергій Хруцький. Після звіту відбудеть ся дискусія про політичне положення дрогобицького повіту, його потреби й домагання. — *Пов. Комітет Українського Нац. Дем. Обєднання.*

Вп. п. дир. Йосиф Стадник зволить подати свою адресу кооперативі „Український Театр" у Львові, Руська 18. 531 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

НАКРИТТЯ столове, комплет на 12 осіб з правдивого срібла оказійно до продажі у Мандля, вул. Коперника 14. 516 2-2

80 СОТ. коштує одна ложечка до чаю — з хінського срібла у Мандля, Коперника 14 проти кіна Коперник.

1 ЗОЛ. 50 СОТ. коштує одна ложка, ніж або вилки з хінського срібла у Мандля Коперника 14. проти Кіна Коперник.

1 ЗОЛ. 70 СОТ. коштує один ніж з хінського срібла у Мандля Коперника 14. проти Кіна Коперник. 432 6—10

МІД патока, густий, чистий, лічничий, десеровий з власної найбільшої галицької пасіки висилає за посліплатою 5 кг. 16 зол., 10 кг. 30 зол., 20 кг. 59 зол. враз з бляшанкою оплатно. Евген Білинський, Збараж. 527 1—10

УКІНЧЕНА семинаристка, пошукує лекції на селі з низших кляс. Зголошення слати Управа дібр Оліїв. 1—1

ГЛУХОТА ВИЛІЧИМА! Феноменальний винахід „Еуфонія" задемонстрований спеціялістам. Самі вилічите себе дома з притупленого слуху, шуму і витіку з ушей! Багато подяк і повчаючу брошуру висилає даром на бажання „**Еуфонія**", Лішкі к. Кракова. 526 1—2

МУЗИЧНІ інструменти, 23 штук з розвязаної орхестри на продаж. Уряд парохіяльний в Біличи, поч. Старий Самбір. 521 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Концес. Торговельні Курси Й. Гішпрунґа, Личаківська 84.
приймає вписи на 1-річний торговельний курс для молоді і 5-ти місячний для дорослих. — Стенографія і писання на машинах. Початок науки 15. ц. м. 523 1—1

Дентистичне заведення д-ра Симона Раппапорта Якова Насса
Львів, вул. Сикстуська 17/ІІ.
Пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджують ся в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям та студентам значна знижка та полекші в сплатах. 395 10—10

ЖУРНАЛІ ВЗОРИ КРОЇ МАНЕКІНИ
449 2—1
Р. ЛЯНДАУ Львів Чарнецького ч. 3.

Звичайні Загальні Збори
Членів Кружка „Рідної Школи" ім. Бориса Грінченка у Львові
відбудуть ся дня 26. вересня в салі музичного Товариства ім. Миколи Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5
Початок о годині 4. пополудни.

ПОРЯДОК НАРАД:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звіти з діяльности:
а) звіт організаційний,
б) звіт касовий,
в) звіт бібліотечний,
г) звіт шкільний.
3) Звіт Контрольної Комісії і уділення довіря уступаючій Старшині.
4) Вибір голови і членів Старшини.
5) Вибір Контрольної Комісії.
6) Внесення і запити членів.

520 1—1 **Старшина Кружка**

Ширіть наш часопис!

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВА
ЗНАНІ З ВОЛОСОВАТОГО КОРІННЯ
поручає **ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ** зі своїх шкілок
САДОВЕ ГОСПОДАРСТВО
ЙОЗЕФІВ НАД ВИСЛОЮ
(Любельське воєвідство)
РОМАНА ҐР. РОСТВОРОВСЬКОГО
Рік основання 1902. 3 золоті медалі.
Простір садів і шкілок 210 морґів.
Ілюстрований цінник-катальоґ 1926/7 висилаєть ся даром на бажання. 524

КОНЦЕС. КУРСИ НАУЧНІ „ОСВІТА": приготовляють основно і совісно до гімназійної матури (всіх типів), семинарійної матури (однорічний і дворічний курс), до надзвичайного іспиту з 4 і 6 гімназійних клас. Курс новітніх мов (французька, англійська, німецька). Науку подають найспосібніші професори львівських гімназій, 5—6 годин денно. Всяких інформацій уділяє та приймає вписи Секретаріят Курсів щоденно від 12—1 і від 5—6. Львів, Міцковського ч. 11. Проспекти безплатно 412 3-3

До навоження осінних засівів на луки і пасовиска є
ТОМАСИНА
найліпшим і найуспішнішим фосфоровим навозом на всякі роди землі.
Крім успішно ділаючого фосфорового квасу, має **ТОМАСИНА** також біля 50% вапна, що не вчисляєть ся, а при нормально квасних почвах не потрібно осібно вапновати.
Иосиф КАРРАХ, Львів, Косцюшка 18.
Цінники і поучення даром і оплатно.
83 14—15

За редакцію відповідає **Василь Мудрий**. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10

Те „вдирання“ є клясичним виразом народовольської подвійної бухгальтерії, зручним маневруванням між українством і москвофільством. З одного боку воно має виправдати їх спільництво в москвофільських освітно-культурних організаціях, а з другого цей „активізм“ має на меті довести до розвалу українських товариств й організацій, здвигнених працею цілих поколінь. Ну, і чи не „хитрі малороси“?

З польських справ.

Урядові проекти в ділянці соціяльного законодавства.

Уряд Бартля випрацьовує низку законопроектів або розпорядків з ділянки соціяльної політики. Деякі з тих законопроектів згл. розпорядків узгіднено вже в поодиноких міністерствах, над иншими працює ще міністерство праці й публичної опіки.

Проекти, що управильнюють відносини праці, є такі: 1) умова про працю умових робітників, 2) охорона здоровля і життя робітників, 3) кавції, вимагані від робітників, 4) заборона уживати оловяної біливи в малярстві, 5) заборона уживати білого й жовтого фосфору при виробі запальних предметів, 6) охорона перед фаховими недугами, 7) інспекція праці, 8) збірні умови, 9) суди праці, 10) розсем, 11) фахові союзи, 12) умова про працю робітників, 13) праця на ріллі.

Проекти розпорядків з ділянки суспільного обезпечення: 1) обезпечення умових робітників на випадок інвалідства й безробіття, 2) надзір та оречення в справах суспільного обезпечення, 3) виконування надзору над братськими касами, 4) обезпечення на випадок недуги й материнства, нездібности до заробітку, старости й заосмотрення осталих родин, 5) новелізація закону про каси хорих.

З ділянки суспільної опіки: 1) обовязок роботодавців приймати нових робітників за посередництвом урядів посередництва праці, 2) надзір і контроля над опікунчими заведеннями, 3) будова й удержання воєвідських опікунчих заведень, 4) поборювання жебрацтва й волокитства, 5) фундації, 6) новелізація закону про забезпечення від безробіття.

З ділянки еміграційних справ: тепер узгіднюється проект еміграційного закону.

По широкому світі.

Англійський страйк знову має продовжитись у гострішій формі, наслідком відмови власників копалень узяти участь у спільній конференції. Виконавчий комітет союзу шахтярів закликає робітників з усіх округ почати страйкову боротьбу.

Директоріят фашистівської партії звернувся до Муссолінія з домаганням, щоби він привернув давну кару смерти.

Папський кардинал з доручення Ватикану приїхав (як повідомляє „Красная Газета“) цими днями до Москви, щоби звідти обїхати католицькі костели в СРСР. з метою їх інспекції.

Італійський державний секретар Гранді заявив, що не можна обвинувачувати французького уряду в тім, що на території Франції повстають змови проти італійського уряду і висловлює жаль, що італійська преса гостро критикує Францію з приводу атентату на Муссолінія.

У Мексику відділ 1000 Індіян напав на поїзд, яким їхав бувш. президент Обрегон, хоронений військом, взяв Обрегона в полон.

Ватиканський секретар Гаспарі заявив про свою димісію з причини затяжної недуги. Його наслідником стане кардинал Бонцано.

НОВИНКИ.

— Львівська сензація. Нині вранці мешканці нашої столиці подивляли два нові трамваї, які вперше почали свою службу. Їх зверхній і внутрішній вигляд ріжниться від старих не лише своєю чистотою, а й формою будови та системою. Зверха подобають вони на торпеду; мають вищу підставу. У середині лавки стоять поперек, а не вздовж, так, щоби кондуктор не мусів перевіряти нагнітки сидячих гостей. Дирекція трамваїв упевняє, що електричне освітлення (якого ми не могли ще перевірити) є европейське, себто не як в инших — провінціональне. Трамвай при вході має двері, а не залізну драбинку. У середині возу не буде вже реклямових вивісок, тільки пригадки, що не вільно плювати та кидати на долівку папіросів. Обіцюють нам, що до двох місяців буде таких возів 10.

— Епідемія красухи (шкарлятини) обмежується не тільки до трьох великих міст, але й починає поширюватись на провінції. Нпр. у Стрию зареєстровано до цього часу 79 випадків красухи, 73 червінки і 4 тифу. Початок шкільного року призначено там на 22-го ц. м.

— Хто вносить до Магістрату якінебудь прохання повинен знати, що від 15. ц. м. подавчий протокол перенесений на ліве крило ратуша, в партері ч. 27.

— Темна міська хроніка. Застрілився у Львові 31-літній купець Чоп з причини подружних непорозумінь. Чоп був сином багатого купця і сам маючою людиною; 6 літ тому вихрестився, щоби оженитись зі своєю служанкою. Обоє не мали дітей і докоряли собі часто заздрістю. — Є в найкращім львівськім парку, Стрийськім, печера, біля штучних руїн, які лишились після виставки 1894 р. У цій печері найшов минулої осени ремісник Августин тіло молодого шевського челядника Тарнавського. При трупі найшли записник з прізвищем Янчука. Цей Янчук, шлюсар, приятель Тарнавського став перед судом обвинувачений у злочині вбивства, до якого признався виправдуючи себе тим, що оба вони мали відобрати собі життя і в печері тягнули „льоси“, хто з них має вбити другого перший. Янчук застріливши Тарнавського наликався смерти і втік.

— Що в нас горить. У Яремчі згоріло водолічниче місцеве заведення вартости 20.000 зол. Чого воно мало в собі найбільше? — води. Де стояло? — над рікою. І згоріло! Скрізь вода сильніща від огня. У нас навпаки.

— Православний собор у Варшаві. Митрополит православної церкви в Польщі, Діонісій, звернувся до голови міста Варшави з проханням звернути православним частину площі Саської, на якій стояв недавно — з таким трудом! — знищений магістратом собор. Прохання він мотивує тим, що цю площу купили православні варшавської дієцезії з власних складок і нині звертаються вони до нього, як до митрополита, щоби він їм звернув їх грунт. Варшава могла цю площу хіба купити або її вивласнити, а закони, що є в силі ще цього часу з 1852 р. і 1923 р. дають митрополитові право домагатись такого звороту площі або відшкодування за неї.

— Міжнародній конгрес авторських прав пічнеться 27-го ц. м. у Варшаві. Буде він 35-им з черги міжнароднім зїздом, який радитиме над засобом устійнення законів у всіх европейських країнах щодо охорони авторських прав. „Association Littéraire et Artistique Internationale“, яке організує ці зїзди, повстала після війни 1870 р. під проводом Віктора Гюго. Перша конвенція для охорони прав авторів була зредагована в 1886 р. у Берні, а її текст піддали ревізії в 1896 р. у Парижі і в 1908 р. у Берліні. Зміна цього тексту знову стане предметом нарад теперішнього конгресу.

— З української наукової преси. Недавно тому облетіла пресу вістка про те, що науковий двомісячник „Україна“, що вже третій рік виходить у Києві під редакцією проф. М. Грушевського, перестане виходити й зробить місце новому журналові, що мав би виходити у Харкові. На щастя, ця вістка показалася неправдивою, бо ось маємо перед собою четверту книжку „України“, що як звичайно, визначається дуже інтересним змістом і приносить між иншим статті проф. Грушевського (про статті ганебної памяти 50-літній ювилей 1876-ого року), проф. К. Студинського, проф. Ст. Смаль-Стоцького, (про правописні справи), акад. О. Новицького (про Кафу), А. Ляшенка, В. Ржіги (про гармонію мови „Слова о полку Ігоревім“), П. Бувука (кілька уваг до питання про молдавансько-українські справи), П. Щербаківського (про на-

ЛЬОСИ

7/808

І. КЛЯСИ

Державної льотерії

Є ДО НАБУТТЯ В НАЙБІЛЬШІМ І НАЙЩАСЛИВІЩІМ В КРАЮ КАНТОРІ ДЕРЖАВНОЇ ЛЬОТЕРІЇ КЛЯСОВОЇ

НАДІЯ Львів Сикстуська 6.

НА 80.000 ЛЬОСІВ ПРИПАДАЄ 40.000 ВИГРАНИХ, ТОМУ

МУСИТЬ ВИГРАТИ ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС.

Головна виграна

500.000

ЗОЛОТИХ.

Крім цего слідуючі виграні:

1	на 300.000 зл.	=	300.000 зл.
1	на 200.000 зл.	=	200.000 зл.
2	по 100.000 зл.	=	200.000 зл.
5	„ 50.000 зл.	=	250.000 зл.
2	„ 40.000 зл.	=	80.000 зл.
4	„ 25.000 зл.	=	100.000 зл.
4	„ 20.000 зл.	=	80.000 зл.
6	„ 15.000 зл.	=	90.000 зл.
19	„ 10.000 зл.	=	190.000 зл.
24	„ 5.000 зл.	=	120.000 зл.
52	„ 3.000 зл.	=	156.000 зл.
115	„ 2 000 зл.	=	230.000 зл.

крім цего 39.765 виграних нище 2.000 золотих.

ЗАГАЛЬНА СУМА ВИГРАНИХ 12 МІЛІОНІВ 160 ТИСЯЧ ЗОЛ.

Тягнення переводить публично державна Комісія в Генеральній Дирекції Державної Льотерії в присутности двох горожан міста запрошених Президентом міста Варшави.

Соткам людей приносить Державна Льотерія Клясова рік річно богацтво і добробут. Нашій колектурі сприяє стало надзвичайне щастя.

Тягнення І кляси 14 і 15 жовтня ц. р.

ЦІНИ ЛЬОСІВ: чвертка зол. 10, половинка зол. 20, цілий льос зол. 40.

Хто задумує купити льос в нашій колектурі, нехай ще нині замовить. На замовлення висилаємо негайно оригінальні льоси, залучуючи плян гри і наш бляникет П. К. О. на безплатну пересилку належитости.

В тім місци витяти і переслати нам виповнене в листі

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ

До „Надії“, Львів, Сикстуська 6.

Отсим замавляю до і кляси Державної Льотерії Клясової ——— льосів цілих по 40 зол., ——— половинок по 20 зол., ——— чверток по 10 зол. — Належитість золотих ——— заплачу по одержанню від фірми льосів, бляикетом П. К. О. присланим разом з льосами.

Імя і назвисько ———

Близша адреса ———

ВІДГУКИ ДНЯ.

Давайте по хорошому.

Що таке скоїлося в Кримській Автономній Соціялістичній Радянській Республиці?

Раптом зникли там усі Українці..

Було їх там, за приблизними відомостями, щось тисяч мабуть сто (100.000), жили собі як і всі кримські люде, хліборобствували потроху, і — трах бах! — за останніми даними Кримського Центрального Виконавчого Комітету — зникли.

Не залишилося в Криму й отакісінького Українчика.. І на розплід нема..

Ось перед нами статистичні відомости про кримське населення.

Є — „русскіе“, (навіть дуже щось багато „русских“!), є Татари, Німці, Євреї, Греки, Болгари, Вірмени.. Є „прочії“.. А Українців нема..

Ще 1924 року, бувши в Криму, бачили ми живих Українців в українській школі ім. Т. Шевченка в Севастополі..

Говорив нам учитель тої школи, що була тоді ніби така в Криму тенденція, чи не краще, мовляв, Українцям на всяк випадок „вимерти“..

Проте, „вимірати“ Українці не збиралися, а мріяли вони про „навпаки“ і готувалися до життя інтензивного, жвавого і не від того навіть були, щоб і надалі розплоджуватись..

А тепер отакий „пасаж“!?.

Не чути було ні про падіж на Українців у Криму, ні про велике їх звідти переселення..

У чім-же справа?..

Статистики Українців знищили..

Що воно за народ такий, оті статистики?

Чого вони не люблять так Українців? І це якась давня, уперта і велика нелюбов..

Навіть у себе, на Україні, ми з великими трудностями її перебороли..

Приходить було до вас статистик:

— Якої національности?

— Українець!

Дивиться — дивиться — дивиться на вас статистик, дивиться на голову, дивиться на ноги, на живіт дивиться:

— Українець?

— Українець!

— Не может бить!

— Їй-бо, Українець! Щоб я з цього місця не встав!

Ще раз подивиться на вас статистик, подумає трохи, мотне головою й пише:

— „Русский“.

Це-ж у себе дома так було, що для того, щоб довести, що ти Українець, доводилося перед статистиком гопака одкаблучувати..

А що-ж уже в Криму?

От і вийшло, що в Криму зникло сто тисяч Українців..

„Самоопределили“, одне слово, спаси бі їм..

* * *

А тепер і розплутай, що воно й до чого воно..

На Кубані Запорожців чистосортних, за рецептом А. В. Луначарського, реставрують, а в Криму живих Українців знищили..

Хоч і кортить нам Запорізьку Січ на Кубані мати, та мороки з нею тепер багато буде..

Клейноди замовляй, запорізькі штани при нашім мануфактурнім ринку ший, бусурменів, щоб було з ким воювати, доставляй..

Дорого це все коштуватиме: місцевий бюджет не видержить..

Краще ми, давайте, так помиримось.

Хай і в Криму, і на Кубані будуть звичайні Українці.. Це буде найкраще..

Зробіть, будь ласка, так, як ми в себе на Україні робимо..

— Є руські — ми їм усе: і школу і раду і все своє.. Теперішнє.

Борід великих носити не примушуємо, вічевого колокола серед села не вішаємо і не вимагаємо від них, щоб зверталися вони до наших установ отак, приблизно:

„Ой, ти гой, єсі Заасовнархоз, батюшка!

„Ой, ти гой, єсі, утільсирйо, матушка!

Не кажемо ми й, що руських у нас нема..

Ми — по радянському..

Давайте й ви — по радянському..

(„Вісти“). *Остап Вишня*

Неділя, дня 19. вересня 1926 р. в 8-ій год. вечером

в салі Музичного Тов-а ім. М. Лисенка уладжують Артисти Опери

Клим Чічка — тенор.

М. Маслюк-Мартіні — бас

перед виїздом заграницю

ВЕЧІР ПІСЕНЬ І ОПЕРОВИХ АРІЙ.

502 2—2

піднесено на найвищий щабель в службовій ієрархії. Але положення вояцької маси не змінилося. Одначе таке управілеєння старшинсько військового, суспільно-консумційного елементу, з природи річи мусіло викликати невдоволення величезної цивільної армії. Двістітисячна армія залізничників вже погрожує страйком, невдоволене учительство, невдоволена й бюрократія.

Президентські розпорядки займаються стемплями й иншими дрібничками, а великі питання відкладається ad calendas graecas. Правда, підготовляється закон про закнеблювання преси взагалі, — а про ліквідацію „меншостевої" преси зокрема. Справа „національних меншостей", справа першорядного значіння й далекосяглости, стоїть на тому самому місці, на якій вона стояла за Вітоса, Вл. Грабського чи Скшинського. Всьому виною, подумайте, недуга мін. Маковського. Справа українського університету навіть не рушила з місця, хоч мін. Суйковський обіцяв її рушити. Про „санацію" адміністрації можуть свідчити ревеляції про варшавський слідчий уряд або метаморфоза обіжника мін. Млодзяновського в справі горожанства. Найважніша для широких селянських мас справа земельної реформи не може вийти поза межі обіцянок міністра рільних реформ. Не говоримо вже про справу самоврядування, яку вічно проволікає сойм, а уряд толерує нпр. в Галичині дванацятилітній стан ех lex в самоврядній ділянці. Не згадуємо й про „меншостеву" школу, яка під кермою ліберального міністра вмірає в кліщах „організацій народових".

Словом, де повернутися, всюди старі порядки, старі люде, старі прийоми. Бо революційний уряд підлабузнюється шовіністично-реакційному таборові, дожидаючи від нього похвали і признання. А вони можуть прийти тільки тоді, коли все лишиться по старому, коли Дмовський чи Ґломбінський бачитиме, що все виконується по плянам Ст. Грабського і Бартошевича.

Пілсудський, Бартель і їх товариші „заслугуються" перед правицею. Тому й не диво, що такий марний вислід їх чотиромісячної діяльности, хоч їх наділено диктаторськими повновластями.

Такий стан довше не може тривати. Признання правиці не дочекаються вчорашні „ребеліянти". А невдоволення зростає зправа і зліва, передвіщуючи смерть нездарних „санаторів", слідом за попередніми „реформаторами".

Що кажуть два диктатори.

Оптимізм Прімо де Ріверн і Кондиліса.

У той самий день принесли два німецькі часописи дві розмови своїх кореспондентів з двома диктаторами: „Берлінер Тагеблят" з ген. Прімо де Ріверою і „Нає Фрає Прессе" з новим грецьким премієром ген. Кондилісом. Оба вони вспокоюють схвильовану европейську опінію і впевняють, що під їх проводом Еспанія та Греція дійдуть мирним, нормальним шляхом до наладнання свого державного апарату.

Берлінський кореспондент каже, що революція в Мадриді, про яку писала европейська преса як про перші ознаки катастрофи, була звичайним кімнатним бунтом, який не вийшов поза мури касарень. 36 реґіментів під проводом 1800 офіцирів збунтувалось, а де Рівера, проголосивши стан облоги, пішов вечером спокійнесенько до „варієте", а два дні пізніше на оперетку. Бо він знає своїх земляків і військову психольоґію. Артилерійські офіцири протестували не проти його правління або його особи, а домагались автоматичної підвишки в ранзі по рокам служби, не по особистим заслугам. Король Альфонс XIII. зовсім не посередничив у цій справі — як писала преса — а весь конфлікт поладнано на підставі військового кодексу чести. Винуватці будуть покарані, а як уряд вирішить справу ранг — то це ще питання спірне, яке має оборонців в один і другий бік. Еспанський диктатор зробив якийсь своєрідний „гокус-покус" і все в порядку.

Чужина обвинувачує його в нарушенні демократичних ідей — пригадує йому кореспондент. На це він має готову відповідь усіх диктаторів: коли настануть нормальні часи, громадяне дістануть більші права щодо співучасти в суспільнім житті, але покищо... Прімо де Рівера хоче якнайменше нарушувати конституцію і обіцює навіть в якійсь недалекій майбутности національні збори. У цю обіцянку не вірить навіть берлінський кореспондент, який змальовує його як спокійного, добросердого старшого добродія, з привітливою усмішкою, без ніяких ознак військового чи палкого диктатора, що рад би хопити за зброю. І взаємини Еспанії з Лігою Націй щойно прояснятьєя і справу Танжеру можна буде мирно поладнати... На все це треба часу і треба розуміти психольоґію Еспанців...

У порівнанні з ними, з народом, який реве з радощів при боротьбі биків, видається, що грецьке військо має багато більше темпераменту. Новий грецький диктатор Кондиліс заявляє, що воно мало досить Пангальоса, який ошукав армію, відобравши народові демократичні права. Армія станула тепер в обороні народу тільки тому, що вона не хоче бути знаряддям політики. Ті самі офіцири, що колись дали Пангальосові владу, нині йому відобрали її. Нарід мусить сам рішити про форму своєї влади. На протязі двох місяців він піде до виборчої урни, щоби рішити цю справу без ніяких посторонніх впливів. Кондиліс вірить у республику так сильно як у саму Грецію. Всі партії підчас виборчої боротьби матимуть однакові права. Єдиним завданням уряду є примиритись наново з народом, який зазнав стільки розчарувань від диктатури. Лад і мир — ось програма Кондиліса. Програма одна з найкращих, але й найважших до здійснення. Неодин провідник народу, що починав з неї на словах, — на ділі кінчив від неї дуже далеко.

Одинокою українською установою,
яка спирається на щадничих вкладках, є
Краєве Товариство Кредитове
Львів, вул. Домініканська ч. 11.,
приймає вкладки від 1 зол. в гору від 9—1 години перед полуднем. 467

До спільного знаменника.

Обєдинанські здвиги соціялістичних партій.

II. *)

Партія „Народньої Волі" й Українське Соц. Обєднання „Селянський Союз" притьмом йдуть до тісного обєднання, до зєдинення соціялістичних сил, до створення селянсько робітничого фронту проти „закусів реакції" — очевидно — української, представленої „дідичівсько-банкерським" УНД-ом.

Коли читати маніфестаційно-обєднанські заяви цих двох партій, а радше їх органів, що ще донедавна в богатьох питаннях уявляли собою два протилежні бігуни, коли їх порівняти зі собою, то без сумніву те порівнання випаде в корнсть народовольців. Як і личить соціялістичному органові, „Воля Народа" звертається своїм вістрям проти „українських пансько-клерикальних і націоналістичних партій і груп". Очевидно, не лише „панськість", „клерикалізм" і „націоналізм" настроюють народовольців на такий боєвий тон, але мабуть ще більше — українство. Правда, народовольці вже і під національним оглядом перебули значну еволюцію, та до українських берегів ще зовсім не причалили. В них все ще покутує первородний гріх галицького кацапства: ненависть до українства, що тепер перетворилася що найменше в упередження. Як галицькі „рускі" довгі роки поборювали вони українську національно-демократичну партію за її „сепаратизм", — як „тутешні" соціялісти-інтернаціоналісти поборюють тепер українське національно-демократичне обєднання за його „буржуазність" і „реакційність". Та форма і тон їх виступу є — як на популярно соціялістичний орган — можна сказати — по можности коректні.

За те стаття пос. Маківки — це прояв нечуваної, низької, огидної демагогії. Такого тону, такої наглядної брехливости, такої суспільно-політичної неграмотности не можнаб дарувати навіть заплаченій виборчій гієні, а не то українському послові, представникові українського народу. Правду кажучи, такої напасти на українську національну партію не доводилось нам зустрічати ані в комуністичній, ані навіть в польській пресі всіх відтінків. Тільки „нашого поля ягода" могла посунутися так далеко в своїй неграмотности, злобі і злочинности.

Та заки зупинимося над „провідними ідеями" цих двох органів, заки розглянемо мотиви їх обєднанських здвигів, мусимо коротко зясувати еволюційний шлях обох змагаючих до обєднання партій. Обі вони ще розмірно дуже молоді, та — не зважаючи на свій немовлячий вік, мають уже за собою богату й ріжноманітну історію.

Партія „Нар. Волі" зродилася з гуртка соціялістів — „русских" галицької породи. Будучи „русскими" соціялістами, вони не лише не відкидали російського націоналізму, але — навпаки — його проповідували. Після покінчення світової війни вони взялися за обєднання розбитого й розпорошеного москвофільства. Першу москвофільську газету „Прикарп. Русь" в р. 1919 (в російській мові) випустили якраз москвофіли-соціялісти. В створений небавом „Русскій Исполнительный Комитетъ" увійшли вони як автономна соціялістична група, якої ядром були „русскі" націоналісти зпід стягу пок. Дудикевича. Одначе пресу „Русск. Испол. Ком.", російський тижневик „Жизнь" (що заступив „Прик. Русь"), віддано соціялістам. Крім того розпоряджували вони ще популярним тижневиком „Воля Народа", видаваним в галицькій народній мові, спершу етимольогією, опісля в двох виданнях: етимольогічному й фонетичному (зі своєрідним фонетичним правописом, якого „Воля Народа" тримається після деякої еволюції ще й досі). В одному вели вони буржуазну політику, в другому народницько-соціялістичну, будучи одночасно виразниками двох світоглядів, двох ідеольогій в москвофільській амальгамі. Не цураючись соціялізму, завзято обороняючи „русску" меншість в межах Польщі, обстоюючи її права й голосячи національне „самоозначення", москвофільські соціялісти піддержували в тому часі тісні звязки з російськими есерами, що осіли на еміграції в Чехословаччині, тими самими, що з нечуваним запалом кинулись до русифікації українського населення на Закарпатті. Одночасно соціялістично-буржуазний москвофільський табор в Галичині намагався в р. 1921 дійти до порозуміння з урядом д-ра Петрушевича і Українською Нац. Радою у Львов. Навязуючи до проєкту д-ра Петрушевича, запропонованого державам антанти, про створення зі Сх. Галичини „Східної Швайцарії" з трьома рівнорядними державними націями: Українцями, Поляками і Жидами, — зголосили вони акцес до цього проєкту під дуже оригінальними умовами. А саме вимагали вони в лоні українсько-„швайцарської" нації спеціяльних привілеїв, а саме між иншим покликання до переходової управляючої ради двох кацапів (на всіх сімох, а на пятьох в українській групі), введення обовязкової науки російської мови у всіх середніх школах, засновування приватних російських сер. шкіл, трьох російських катедр (в російській мові) на будучому українському університеті, а саме російської історії, російської мови і російської літератури, засновування народніх російських шкіл там, де того забажає населення, приняття офіціяльної назви на означення нашого народу: **малоруський** або **руськоукраїнський** і т. и. Д-р Петрушевич, бажаючи за всяку ціну приєднати собі москвофільський табор, а через нього здобути симпатії російської білої еміграції, здебільшого погоджувався на ці вимоги, одначе на них не згодилася більшість Національної, згл. Міжпартійної Ради.

Закріплювання рад. влади в Росії і на Україні та проголошення українізаційного курсу викликало нову діференціяцію в москвофільському таборі. Частина москвофілів пішла на шлях більше або менше маркованої льояльности у відношенні до Польщі, одночасно стаючи різко антирадянською, а соціялісти почали все більше еволюціонувати і в напрямку марксистському, і частинно в напрямку українсько-національному, а радше україноізаційному по радянській рецепті. Після розвалу „Русск. Испол. Ком." і після всіх переходів „Русск. Нар. Ком." буржуазійна частина галицьких москвофілів „самоозначилася" як російська меншість в Польщі в рямках „Русск. Нар. Об'єдинения" з пос. Серебренніковим на чолі, задеклярувавши свою льояльність до Польщі. Поруч цеї „меншости" існує ще група чисто поліцейських москвофілів. „Автономні" соціялісти, розійшовшись зі своїми буржуазними коннаціоналами, весною минулого року проголосили заснування соц. партії „Народня Воля", яка весною ц. р., відбула свій перший зїзд.

В тій своїй „Sturm-u. Drangperiode" народовольці довший час не могли найти вислову для означення своєї національности. З одного боку їх тісно вязала з „русскістю" вся минувшина, виховання, нахили, надії й сподівання, автосуґестія, — з другого той їх будиночок з карт безжалісно торощили події на Рад. Україні. Довший час народовольці заслонюючись національним „самоозначенням", були типовими „двоєдушниками", Русскими й Українцями. Цей психічно-національний розбрат, здавалося, раз на все вирішив під впливом селян в користь українства їх весняний зїзд. Народовольці приняли й проголосили українську плятформу, стали українською партією. Та не на довго. Значна частина партійної інтелігенції не піддалася постанові зїзду. Вона не могла розпрощатися з „русскою" культурою. В партії почалося під тим оглядом „броженіє" умів, а наслідок того такий, що народовольці відкликали українство своєї партії, перейшли на своєрідний інтернаціональний териоріялізм, повернули знову до національного „самоозначення".

Звязків з москвофільським табором вони не порвали; навпаки, в „Обществі ім. Качковського" засідають разом з представниками льояльного „Русск. Нар. Об'единенія", москвофільську братію (Серебреннікова, Сохоцького і ин.) трактують вони дуже лагідно, не розсівають кацапського туману в масах, тільки виступають до бою з українським націоналізмом, притягнувши до цеї почесної акції „Сел. Союз". Протиставляючи силі „дрібно-міщанського українського націоналістично-клерикального табору" селянсько-робітниче обєднання, народовольці підкреслюють, що його завданням вдиратися в кожну щілину супільного життя, в **кожне товариство, союз, організацію**, що „обєднує селян і робітників, поширюючи там свої ідейні впливи, протиставлячись впливам ворожим, здобуваючи працею довіря мас"

*) Гл. ч. 201